

4. Знайдіть односкладне називне речення.
- А** На вулиці невесело.
Б Без милого скрізь могила.
В Поїхали визволяти Катриного брата.
Г Все письменні, друковані, сонце навіть гудять.
Д Гуляй, пане, без жупана.
5. Позначте речення, в якому допущено пунктуаційну помилку.
- А** Прийди з того Межигор'я, наш славний Палію, подивися, що той Швачка у Фастові діє!
Б Іде собі наш Ярема нічого не бачить; одна думка усміхнеться, а друга заплаче.
В Ночували гайдамаки в зеленій діброві, на припоні пасли коні, сідлані, готові.
Г Не дуріте самі себе, учітесь, читайте, і чужому навчаєтесь, й свого не цурайтесь.
6. Схема [ ], (як ...), (як ...), (як ... , ...) відповідає реченню
- А** Гетьмани, гетьмани, якби-то ви встали, встали, подивились на той Чигирин, що ви будували, де ви панували!
Б Увійшов у хату, ударивсь об поли: лазять діти у запічку голодні і голі.
В Йї Ярема розказував, як жить вони будуть укучпочці, як золото і долю добуде, як виріжуть гай-

дамаки ляхів в Україні, як він буде панувати, коли не загине.

- Г** Розказують, як Січ будували, як козаки на байдаках пороги минали, як гуляли по синьому, грілися в Скутарі.

Інтерактивна вправа «Незакінчене речення». Закінчіть речення.

Сьогодні на уроці для мене важливим було ... .

Запам'ятався цікавий етап, вправа на уроці ... .

Мені треба повторити ... .

Прозвучали знайомі для мене рядки із творів Т. Шевченка ... .

Віднині Великий Кобзар у моєму сприйнятті став трохи іншим, тому що ... .

 На вибір: 1. Написати твір-мініатюру на одну з тем: «Актуальний Тарас Шевченко», «Шевченко і сучасність», «Мій Шевченко», уживаючи різні види простих і складних речень, висловити свої думки про значення Великого Кобзаря у власному житті та житті українського суспільства. **2.** Скласти 3–4 тестові завдання «Види складних речень» (на матеріалі Шевченкової поезії). **3.** Побудувати таблицю «Види підрядних речень», використовуючи як приклади рядки з творів Т. Шевченка і українських письменників про нього.

Консультація професор Іван Ґошук

Двокрапка перед однорідними членами

Коли перед однорідними членами ставиться двокрапка, якщо в реченні нема узагальнювального слова?

*Ольга Колінченко, учитель Козинської ЗОШ
Обухівського району Київської області*

Двокрапка завжди вказує на те, що далі щось розкривається, пояснюється. Таку роль вона виконує після слів автора перед прямою мовою, у складному безсполучниковому реченні і перед однорідними членами, якщо в реченні є узагальнювальне слово. Іноді двокрапку перед однорідними членами вживають і тоді, коли в реченні нема узагальнювального слова.

Така двокрапка ставиться переважно в ділових документах і в науковій літературі перед різними переліками: *На засіданні були присутні: ...; Збори ухвалили: ...; Для виготовлення суміші беруть рівними частинами: ... .*

Іноколи таку двокрапку використовують і в художніх текстах: *На простому, батьком майстрованому столі їх чекає: і святий хліб, і картопля, і варена кукурудза, і голубці (М. Стельмах). Було: трави зім'ятий запах, і лісу глухуватий гук, і небо в зоряних накрапах, і дощ, і серця перестук... (В. Лучук).*

Двокрапка тут, як і в усіх інших випадках, править як інтонаційний знак: перед нею тон трохи підвищується (щоб привернути увагу слухача), далі робиться коротка вичікувальна пауза, і після неї йде основне повідомлення.